

Noen skjebnesvangre dager ved krigsutbruddet

Taler

Haakon Magnus

Dato

21 september 2016

Sted

Slottsparken

Omstendigheter

Førpremièren på filmen "Kongens Nei"

1 Kjære alle sammen,

På vegne av Kongen og Dronningen vil jeg ønske alle hjertelig velkommen!

5 Dette har vi gledet oss veldig til. Og det er fint å se at så mange har kommet hit til Slottsparken i kveld.

10 Dette året har vi markert Kongeparets 25-årsjubileum. Det har skjedd mye gjennom hele året - både her i Slottsparken og rundt i landet. Som en avslutning på jubileumsfeiringen hadde vi lyst til å invitere til et stort, åpent arrangement. Derfor altså utekino i Slottsparken.

15 Enkelte scener i "Kongens Nei" er spilt inn på Skaugum og her på Slottet. En av de spesielle opplevelsene var å plutselig møte en ung versjon av bestefaren min i full uniform her i hovedporten på Slottet - i Anders Baasmo Christiansens skikkelse. Da kom historien tett på.

Filmen vi skal se her i kveld handler om mye - men først og fremst handler den om noen skjebnesvangre dager ved krigsutbruddet.

20

I dag er Norge et velfungerende land med frihet, demokrati og velferd. Det er lett å glemme at også vi har en dramatisk historie, der mye har stått på spill. Dette dramaet er det viktig å bli minnet om - og at nye generasjoner får lære om. Det er viktig - blant annet for å huske på at frihetene vi nyter godt av i dag ikke skal tas for gitt.

25

-

30 10. april 1940 ga oldefaren min, Kong Haakon, beskjed til adjutanten sin om at han ikke skulle være med denne gangen. Kongen skulle dra i et møte alene. Adjutanten var ellers alltid med. Så tok han farvel med sønnen sin, Kronprins Olav - ga han en klem. Kong Haakon var usikker på om han ville komme tilbake. Så dro han...

35

Det siste døgnet hadde Hitlers styrker inntatt Oslo, Kristiansand, Egersund, Arendal, Stavanger, Sola, Bergen, Trondheim og Narvik. Kongen og regjeringen hadde reist fra Oslo til Elverum for å unngå å bli tatt av nazistene. Det var her meldingen hadde kommet om at Curt Bräuer, Hitlers representant i Norge, 40 ønsket et møte med Kongen under fire øyne. Budskapet hans var at dersom Norge skulle unngå videre kamphandlinger og tap av norske liv, måtte Kongen godkjenne Vidkun Quisling som Norges statsminister - og gi ham kontor her på Slottet.

45 Mange mennesker stod overfor skjebnesvangre valg i denne tiden, og ble satt i forferdelig vanskelige situasjoner. Mange ofret mye.

Men det hvilte et særlig ansvar på de øverste lederne. For deres valg og holdninger i denne tiden fikk enorme konsekvenser for land og folk.

50

Senere uttalte Kong Haakon om denne skjebnetunge dagen:

«Det finnes tider i livet da du vet med deg selv at du har rett - og at du må handle ut fra denne vissheten - uten å ta for mange hensyn til konsekvensene.»

55

Det finnes tider i livet du vet du har rett - da må du handle.

Dette bakteppet er fint å ha med seg når vi nå skal se filmen «Kongens Nei». For det handler ikke bare om et dramatisk kapittel av vårt lands historie ; men 60 også om ensomheten og alvoret i det å stå overfor vanskelige valg.

Det er noe jeg tror hver og en av oss kan kjenne oss igjen i.

Jeg håper alle gleder seg, vi i familien gleder oss i hvert fall veldig! Vi er like spent 65 som dere på denne filmen - som har blitt valgt ut til å være årets norske Oscar-bidrag.

Da gjenstår det bare å ønske dere alle en fin filmkveld her i Slottsparken!

70

Kilde

www.kongehuset.no

75

Emner

Andre verdenskrig, Kongen, Norsk historie, Velkomsttale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/noen-skjebnesvangre-dager-ved-krigsutbruddet>

80

85

90

95

100

105